

Navrhovaná opatření ke zefektivnění a zrychlení přezkumu za současné podpory akceptace prvostupňového rozhodnutí

V nastaveném systému přezkumu veřejných zakázek lze bezesporu nalézt prostor pro jeho vyšší efektivitu. V tomto ohledu ÚOHS opakovaně deklaroval, a veřejně představil evoluční návrh úpravy přezkumu veřejných zakázek. Evoluční cestou by došlo ke zrychlení přezkumu veřejných zakázek za současného udržení právní jistoty adresátů činnosti ÚOHS co do jejich procesních práv a způsobu vedení řízení.

Níže jsou představena možná opatření, včetně jejich možné legislativní úpravy.

POPIS NAVRHOVANÝCH LEGISLATIVNÍCH OPATŘENÍ:

○ **Zvýšení limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu**

Účelem navrhované úpravy je navýšit limity pro veřejné zakázky malého rozsahu, které zadavatelé nejsou povinni zadat v zadávacím řízení a nevztahuje se na ně automaticky přezkum u ÚOHS. Stávající limity pro veřejné zakázky malého rozsahu v současné době činí: 2 miliony Kč, jedná-li se o veřejné zakázky na dodávky nebo služby, a 6 milionů Kč, jedná-li se o veřejné zakázky na stavební práce. Dotčené ustanovení zákona nebylo dosud novelizováno, a výše limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu zůstávala tedy od přijetí zákona (v roce 2016) až do současnosti nezměněna. S tím ovšem hrubě nekoresponduje socioekonomický vývoj (zejm. po roce 2020), kdy české hospodářství trpí v posledních letech vysokou mírou inflace a kdy došlo/dochází k prudkému nárůstu cen produktů většiny typů výrobců a rovněž k významnému růstu cen nemovitostí i stavebních prací. Důsledkem výše popsaných faktorů je, že v České republice reálná výše limitů pro veřejné zakázky malého rozsahu v posledních letech poklesla – zadavatelé v současnosti za prahové částky nezískají stejný objem a stejnou kvalitu plnění jako v době, kdy byly uvedené limity zavedeny. **Nově je navrhováno zvednutí limitů na 3 miliony Kč, jedná-li se o veřejné zakázky na dodávky nebo služby, a 9 milionů Kč, jedná-li se o veřejné zakázky na stavební práce.** V této souvislosti se očekává zejm. **snížení administrativní zátěže zadavatelů, a to na úroveň, která bude rámcově odpovídat poměrům roku 2016, tj. době, kdy zákon o zadávání veřejných zakázek vstoupil v platnost a stejně tak snížení objemu veřejných zakázek, které budou blokovány blokační lhůtou či následným přezkumem u ÚOHS. Tento návrh již bude zřejmě zrealizován díky „subvencové novele“ ZZVZ.**

○ **Princip apelace – ukončení „ping pongu“**

Cílový stav navrhované úpravy má být takový, aby zcela vymizel „ping pong“ mezi prvním a druhým stupněm. Bude tak zamezeno možnosti vracení věcí na první stupeň u návrhových řízení. **Pokud proti prvostupňovému rozhodnutí přijde rozklad, předseda ÚOHS vždy ve II. stupni definitivně rozhodne.** Současně musí platit koncentrace řízení z prvostupňového řízení, tzn. účastníci řízení již při projednání věci ve druhém stupni nenavrhují nové důkazy atp. Je však možné, pokud se předseda ÚOHS neztotožní s posouzením věci prvním stupněm, že bude ve II. stupni prováděno další dokazování atp. Správnost prvostupňového rozhodnutí bude stále posuzována pouze v intencích rozsahu námitek rozkladu. Jednalo by se tak o zavedení způsobu rozhodování, který je již v právním systému České republiky znám (viz např. zavedení principu úplné apelace v rámci odvolacího řízení dle stavebního zákona). **Spolu s tímto principem však je kladen důraz na to, aby byla posílena podpora akceptace prvostupňového rozhodnutí a do druhostupňového řízení šlo minimum případů,** s tím souvisí následující opatření v podobě vracení části kauce při neúspěchu navrhovatelů.

- **Posílení akceptace prvostupňového rozhodnutí navrhovateli – možnost vrácení části kauce**
Navrhovanou úpravou dochází k zavedení nového pojetí úhrady kauce při podání návrhu, kdy **navrhovatel je sice nadále povinen spolu s návrhem složit kauci ve 100% výši** dle pravidla stanoveného zákonem, **avšak nově je stanoveno, že v případě, kdy bude navrhovatel neúspěšný a akceptuje prvostupňové zamítavé rozhodnutí, bude mu 30 % složené kauce vráceno zpět.** Navrhovatel si v podstatě podaným návrhem a složením kauce ve 100% výši platí prvostupňový i druhostupňový přezkum u Úřadu. Pokud mu bude stačit pouze prvostupňové rozhodnutí, byť zamítavé, dostává 30 % složené kauce zpět. **Jde o snahu podporovat akceptaci prvostupňového rozhodnutí, což může napomoci zrychlení přezkumu tím, že nebudou v případě přesvědčivého prvostupňového rozhodnutí podávány rozklady.**

- **Omezení blanketních rozkladů**
Navrhovaná úprava směřuje k zamezení stávající praxe, kdy jsou **podávány tzv. blanketní rozklady** s informací, že konkrétní doplnění odůvodnění rozkladu bude doplněno později, případně ve stanovené lhůtě. Tímto **dochází k bezdůvodným průtahům** v rámci rozkladového řízení. Nově by tedy nebylo možné rozklady doplňovat a účastník řízení podávající rozklad by byl povinen již ve lhůtě pro podání rozkladu identifikovat, z jakých důvodů podává rozklad a v čem je prvostupňové rozhodnutí vadné. K odstranění tohoto nedostatku pak nebude Úřad podatele neúplného rozkladu vyzývat.

- **Zkrácení lhůty pro podání žaloby**
Navrhováno je **zkrácení aktuální lhůty pro podání žaloby proti rozhodnutí předsedy ÚOHS z 2 měsíců na 15 dní od jeho doručení.** Cílem je zkrácení lhůt ve vztahu k soudnímu přezkumu.

- **Zvednutí soudního poplatku**
S ohledem na významnost sporů a jejich dopad v případě blokování zadávané veřejné zakázky je navrhováno **zvýšení poplatku ze současných 3000 Kč na 50 000 Kč.** Cílem je omezení „bezdůvodných“ žalob.

- **Nový důvod pro zastavení správního řízení**
Hlavním cílem nově navrhovaného důvodu pro zastavení správního řízení je **snaha o omezení blokačních účinků případných obstrukčních návrhů.** Pokud je z náležitostí podaného návrhu zřejmé, že při podání návrhu **nebyla složena kauce buď vůbec, nebo alespoň v zákonem stanovené minimální výši, není dán legitimní důvod pro blokování zadavatele v uzavření smlouvy.** Pro dosažení legislativně vhodné úpravy omezení účinků blokace vyplývající z ust. § 246 odst. 1 ZZV je nezbytné zavedení nového důvodu pro zastavení správního řízení ve výše uvedených situacích, aby byl zadavatel oprávněn uzavřít smlouvu již po obdržení vydaného usnesení o zastavení správního řízení a nemusel by čekat na nabytí právní moci.

- **Vyjasnění a úprava běhu blokační lhůty**
Doplněním textu do § 246 odst. 1 písm. d) ZZV dochází jednak k objasnění případných výkladových nejasností, kdy **nově je jednoznačně stanoveno, že pokud zadavatel neobdrží ve lhůtě pro podání návrhu stejnopis návrhu, byť návrh bude Úřadu doručen včas, zadavateli „nenaskakuje“ blokační lhůta a může případně uzavřít smlouvu,** jelikož nejsou splněny procesní náležitosti vedeného správního řízení.

Platné znění ustanovení návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek

§ 27

Veřejná zakázka malého rozsahu

Veřejnou zakázkou malého rozsahu je veřejná zakázka, jejíž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší v případě veřejné zakázky

- a) na dodávky nebo na služby částce ~~2 000 000 Kč~~ **3 000 000 Kč**, nebo
- b) na stavební práce částce ~~6 000 000 Kč~~ **9 000 000 Kč**.

§ 246

Zákaz uzavření smlouvy

(1) Zadavatel nesmí uzavřít smlouvu s dodavatelem

- a) před uplynutím lhůty pro podání námitek proti
 1. vyloučení účastníka zadávacího řízení,
 2. výběru dodavatele, pokud je zadavatel povinen odeslat oznámení o výběru dodavatele,
 3. obsahu sdělení podle § 123 odst. 2, nebo
 4. dobrovolnému oznámení o záměru uzavřít smlouvu,
- b) do doby doručení rozhodnutí o námitkách stěžovateli, byly-li námitky podány včas,
- c) před uplynutím lhůty pro podání návrhu na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, pokud včas podané námitky odmítl,
- d) ve lhůtě 60 dnů ode dne zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, pokud byl návrh na zahájení řízení ~~podán~~ **doručen Úřadu a ve stejnopisu zadavateli** včas; zadavatel však může i v této lhůtě smlouvu uzavřít, pokud Úřad návrh zamítl, ~~nebo bylo~~ **správné řízení vedené o návrhu bylo zastaveno a takové rozhodnutí nabylo právní moci, nebo bylo správné řízení o návrhu zastaveno podle § 257 písm. n) a takové rozhodnutí bylo doručeno zadavateli.**

(2) Zadavatel rovněž nesmí uzavřít smlouvu s dodavatelem ve lhůtě 60 dnů ode dne zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele, zahájí-li Úřad toto řízení z moci úřední; zadavatel však může i v této lhůtě smlouvu uzavřít, pokud bylo správné řízení zastaveno a takové rozhodnutí nabylo právní moci.

§ 255

Kauce

(1) Ve lhůtě pro doručení návrhu je navrhovatel, nejde-li o případ podle odstavce 2, povinen složit na účet Úřadu kauci ve výši 1 % z nabídkové ceny navrhovatele za celou dobu plnění veřejné zakázky nebo za dobu prvních čtyř let plnění v případě smluv na dobu neurčitou, nejméně však ve výši 50 000 Kč, nejvýše ve výši 10 000 000 Kč. Za nabídkovou cenu se pro účely výpočtu této kauce považuje rovněž cena uvedená v předběžné nabídce. V případě, že navrhovatel nemůže stanovit celkovou nabídkovou cenu, je povinen složit kauci ve výši 100 000 Kč. V případě návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy je navrhovatel povinen složit kauci ve výši 200 000 Kč.

(2) Ve lhůtě pro doručení návrhu, jde-li o řízení o přezkoumání postupu pro zadávání koncesí, je navrhovatel povinen složit na účet Úřadu kauci ve výši 1 % z předpokládané hodnoty koncese uveřejněné ve Věstníku veřejných zakázek nebo na profilu zadavatele, nejméně však ve výši 50 000 Kč, nejvýše ve výši 10 000 000 Kč. V případě, že zadavatel neuveřejní ve Věstníku veřejných zakázek nebo na profilu zadavatele předpokládanou hodnotu koncese, je navrhovatel povinen složit kauci ve výši 100 000 Kč. V případě návrhu na uložení zákazu plnění koncesní smlouvy je navrhovatel povinen složit kauci ve výši 200 000 Kč.

(3) Kauce případně státu, jestliže Úřad

- a) pravomocným rozhodnutím návrh zamítne podle § 265 písm. a), nebo
- b) pravomocným rozhodnutím rozhodne o zastavení řízení, pokud vzal navrhovatel návrh zpět poté, co bylo v témže správním řízení nepravomocně rozhodnuto o zamítnutí návrhu podle § 265 písm. a).

(4) V případě, že navrhovatel vzal svůj návrh před vydáním rozhodnutí ve věci samé zpět, případně státu 35 % kauce, nejméně však 30 000 Kč; zbývající část kauce Úřad vrátí navrhovateli.

(5) Pokud navrhovatel nepodá rozklad proti rozhodnutí, kterým Úřad návrh zamítne podle § 265 písm. a), případně státu 70 % kauce; zbývající část kauce Úřad vrátí navrhovateli.

(65) Kauce, která připadla státu, je příjmem státního rozpočtu.

(76) Pokud Úřad rozhodne jiným způsobem, než je uvedeno v odstavci 3, vrátí kauci nebo její část navrhovateli do 1 měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

§ 257

Zastavení řízení

Úřad zahájené řízení usnesením zastaví, jestliže

- a) návrh neobsahuje obecné náležitosti podání stanovené správním řádem nebo označení zadavatele nebo v něm není uvedeno, čeho se navrhovatel domáhá, nebo k návrhu není připojen doklad o složení kauce ve výši podle § 255 odst. 1 nebo 2 a navrhovatel tyto nedostatky návrhu ve lhůtě stanovené Úřadem neodstraní,
- b) návrh neobsahuje, v čem je spatřováno porušení zákona, v jehož důsledku navrhovateli vznikla nebo hrozí újma na jeho právech,
- c) nedošlo ke složení kauce v souladu s § 255,
- d) k návrhu zasílanému Úřadu před uzavřením smlouvy na veřejnou zakázku není připojen doklad o doručení námitek zadavateli,
- e) návrh nebyl doručen Úřadu a zadavateli ve lhůtách podle § 251 odst. 2 nebo 3 nebo podle § 254 odst. 3,
- f) v řízení zahájeném z moci úřední nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření podle § 263 nebo pro uložení sankce podle § 268 nebo 269,
- g) zadavatel zrušil zadávací řízení,
- h) návrhu nepředcházely řádně a včas podané námitky; to neplatí pro návrhy podle § 254,
- i) zadavatel zrušil přezkoumávané úkony nebo přijal požadované opatření k nápravě,
- j) zadavatel v průběhu správního řízení uzavřel smlouvu na plnění předmětu přezkoumávané veřejné zakázky,
- k) návrh byl podán po uzavření smlouvy, s výjimkou případu návrhu na zákaz plnění smlouvy,
- l) byl podán návrh na zákaz plnění smlouvy a Úřad zjistí, že závazek ze smlouvy byl splněn, ~~nebo~~
- m) v řízení zahájeném z moci úřední zadavatel zrušil přezkoumávané úkony nebo učinil opatření k nápravě-, **nebo**

n) navrhovatel nesložil na účet Úřadu ve lhůtě pro doručení návrhu žádnou kauci nebo ji složil v částce nižší než 50 000 Kč.

§ 262

Zvláštní ustanovení o řízení o rozkladu

- (1) Podání rozkladu není přípustné proti usnesení, kterým
- se upravuje vedení správního řízení,
 - byla stanovena lhůta k provedení úkonu, nebo
 - byly opraveny zřejmé nesprávnosti, netýká-li se oprava výroku rozhodnutí.

(2) Nejde-li o řízení o přestupku, podaný rozklad musí obsahovat údaje o tom, v čem je spatřován rozpor napadeného rozhodnutí s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení, jež mu předcházelo; k odstranění tohoto nedostatku se nevyzývá. K doplnění nebo rozšíření rozkladu po lhůtě pro jeho podání se nepřihlíží.

(3) Dojde-li předseda Úřadu v řízení o rozkladu k závěru, že napadené rozhodnutí vydané v řízení zahájeném na návrh podle § 249 je v rozporu s právními předpisy nebo že je nesprávné, napadené rozhodnutí nebo jeho část změní.

HLAVA III

ŘÍZENÍ O ŽALOBÁCH PROTI ROZHODNUTÍ ÚŘADU

§ 272d

Zvláštní ustanovení o lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí Úřadu
Žalobu proti rozhodnutí Úřadu lze podat do 15 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

Příloha k zákonu č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

Položka 18

- Za žalobu podanou ve věci, o níž dříve rozhodl jiný orgán než soud, je-li předmětem
 - peněžité plnění do částky 20000 Kč včetně 1000 Kč
 - v ostatních případech 3000 Kč
- Za žalobu nebo jiný návrh na zahájení řízení ve věcech správního soudnictví
 - proti rozhodnutí správního orgánu 3000 Kč
 - proti rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže vydanému v řízení o přezkoumání úkonů zadavatele zahájenému na návrh podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, nebo podle zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů 50 000 Kč**
 - ~~b~~ c) na určení, že návrh na registraci stanov (změny stanov) politické strany nebo politického hnutí nemá nedostatky a na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části 5000 Kč

- e) d) na znovuoobnovení politické strany nebo politického hnutí 15000 Kč
d) e) v ostatních případech 2000 Kč

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů

§ 27

(1) Pro řízení o přezkoumání úkonů objednatele se dále použijí § 250 až 252 a § 254 až 266 zákona o zadávání veřejných zakázek; § 255 odst. 1 a § 264 zákona o zadávání veřejných zakázek se nepoužijí.

(2) Návrh vedle obecných náležitostí podání musí obsahovat přesné označení objednatele, v čem je spatřováno porušení zákona nebo přímo použitelného předpisu Evropské unie, v jehož důsledku navrhovateli hrozí nebo vznikla újma na jeho právech, příslušné důkazy, a čeho se navrhovatel domáhá. Součástí návrhu zasílaného Úřadu je doklad o doručení námitek objednateli a doklad o složení kauce. Kauci složí navrhovatel ve výši 1 % z předpokládané hodnoty veřejných služeb v přepravě cestujících nebo 100 000 Kč, pokud tuto předpokládanou hodnotu nelze zjistit.

(3) V případě řízení týkajícího se uzavření smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících přímým zadáním v mimořádné situaci nelze nařídit předběžné opatření.

§ 27a

Na řízení o žalobách proti rozhodnutím Úřadu vydaných podle tohoto zákona se použijí § 272a až 272d zákona o zadávání veřejných zakázek obdobně.